

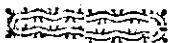

A' ROMAI TSASZARIÉS AP. KIRALYI FELSÉG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

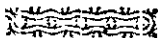
Indúlt BÉTSBÖL Kedden 1. Mártiusban 1791.

*Minden-féle belső és külső rövid meg-
jegyzések.*

A' mi Felséges Atyánk II-dik *Leopold* egész Fel-
séges Udvarával és Felséges Vendégeivel ed-
gyütt kívánt egészséges állapotban lévén, ezen Fár-
sangi napokban külömb külömb féle mulattságokkal
gyönyörködtetik magokat. ő Felségek és egész Bets.
— A' F. Nápolyi Királynak innen leendő el-me-
neteléről fok féle értelemben vagynak; annál-is in-
kább, mivel ezen Felség a' mi Várolunkat annyira
megkedvellette, hogy egy nagy tártáságban, a'
mint beszéltének, azt mondotta légyen: inkább sze-
retné ha Nápoly Betshez volna közelebb mint Ro-
mához. Azt tudjuk, hogy a' mi F. Fejedelmünk és
Királyunk maga-is kedves Fijának a' *Toskánai Her-*

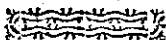

tzegségbe való bé-iktatására Toskánába szándékozván, edgyütt fognak indulni; de mikor? nem tudatik. Némellyek azt akarják hinni, hogy ő Felsőgek éppen Nagy Péntekre kívánnának mindketten Romában lenni, és a' Húsvét innepét ott töltvén, a' mi Felsőges Urunk Belgiumban is megfordulván, a' *Toskánai* Hertzegét is helybe állítván, ugy jöne Septemberre Prágába, hól magát Cseh Királynak koronáztatni tökéletes szándéka. — Az Ország' 67 Czikkelsei tegnap előtt küldetének le ő Felsőgétől Polonyba, hol tegnap és ma közönséges Gyűlélek fognak tartatni; de hogy és mint, ma várjuk a' tudósítálokat arról — hogy az Ország-gyűlése nem sokáig fog tartani, mindenek az itélik. — *Páparól ezt írják*: „A' mi N. *Zala* Vgyénk ezen hónapnak 22-dikén tartandó Gyűlélséből *Representátio*t akar a' Királynak a' Vallás dolgában adott kegyelmes végezése ellen küldeni; és egyfzer'smind a' maga Követjeit *Spifits* és *Somfits* Urakat, mint hideg R. Katholikusokat visszazakarja hívni. — Sőt a' mi nagyobb hazugság, itt azt hirtelik némellyek, hogy ezen *Deputátus* Uraknak 40 forint *Diurnum*jak volna a' Protestánsoktól, mely nevettségre méltó azok előtt, kik ezen bölts Députátus Urakat esmerik, és a' dologba bejebb nézhetnek. — Az éppen májnapon indult hírek szerint, a' F. Erdélyi, már a' Magyar országától, az Ország-Törvényeinek ereje mellett elvállasztatott Kantzellária, holnapi délelőtti 9 órakor, F. Udvari *Hofmester* Hertzeg *Stáhremberg* által fog Instelláltatni, és a' maga hajdani erejébe és hatalmába visszazátetni — már is ennek Tagjai külön kézre kezdettenek dolgozni. — A' F. Magyar Kantzellária épületéből el-fognaé költözni? — és ha el — hová? a' még nem tudatik; mert a' mint mindeneknek tudokra lehet, a' volt Erdélyi Kantzelláriának hajdani épületei Gróf *Nádasdinak* 64-ezer forintokban eladatott vala. De erről a' Haza és Kantzellária Attya ő Felsőge fog gondoskodni. — Ugy értjük hogy ezen Erdélyi Kantzellárián; eddig volt Kormány-székbéli Tanácsos Gróf

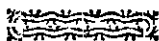
Gróf *Bethlen* Josef Ur ő Nga, és az eddig Fogaras földi volt fő Kapitány *Rosenfeld* András Ur ő Exc. ja Tanácsosok és Referendariusok lettenek, Mélt. *Zejk* Dániel eddig volt Kormány-székbéli Tanács Urral edgyütt. — Az Országtól pedig Udvari Titoknakságra a' Kantzellárián Resolváltattaknak lenni mondatnak *Strauzenburg* és *Fidn* Dániel Urak. — Ugyan ezen Erdélyi Kantzellárián, *Lipták* Márton Ur; ki nem régiben ő Felségétől Nemesi jussal ajándékozttak meg, most *Concipistává* lett. Eddig volt *Prothokolista Felszegi* György Ur Expeditorrá; eddig volt *Concipista Csedő* László Ur pedig *Prothokolistává*. — Ki légyen az Erdélyi fő Kantzellarius? azt az Ország és a' Király fogja a' mind a' 3 Valláson lévő 6 Kándidátusokból meg-tenni. Minden Erdélyi Levélből úgy nézhetjük ki, hogy a' mostani fő Kormányozóját, kinél még ezen Országotska egy Kormányozóját-is jobban nem szerette, nagy szomorúsággal bocsáttaná el, annál-is inkább, mivel ezen 2 nagy rang t. i. a' Kantzelláriusi és Gubernátori egy mértékű Rangokká tétettek. — A' Pofonyi Levelek szerint az életének 65 dik esztendejében, ezen hónapnak 23-dikán meg halálozott Gr *Pálffy* János Ur ő Exja meg-hidegült tetemei, a' múlt Szombaton, délutáni 4 órakor Pofonyban minden hadi-tiszttség-tétellel, nyugodalomra tétének.

A' *Temesvárról* érkezett Levelek egy különös és tsak alig várhatott ujjsággal láttatnak kedveskedni. Azt a' hirt hozták, ugyan-is ezek a' napokban hozzánk, hogy a' *Szisztovban* lévő Békeféség tanácskozásánál volt Pruszizus Követ *Marquis Lukhejini* Ur. innen el ment, és ezen hón. 15 dikén Temesvárt ment volna kérésztül. Ugyan ez okozta vala, hogy sokan azt gondolnák, hogy már a' békeféségnek elől-járó punktumai tökéletességre mentenek volna; de már most esik tudunkra, hogy ezen Követ a' Török Követek által rajta tétetett némely tsufságok és fenyegetődzések miatt, hagyta oda *Szisztovat*. A' Pruszizus és a' Török Követek között a' Gyülésben bizonyos sértő szó tserék estenek, mellyek között

a' Török Követ öszve szoritott öklét jó magafsan fel-emelvén, a' *Férioba* akará tsinálni a' Sylogis-must — söt bizonyosnak mondják, hogy ezen Követnek 2 Tselédjei a' Törökök által meg is ölettek. Mindezek egyenes ujjal mutatják, hogy a' Konstantinápolyi Univerfitásban a' *Jus Gentium* más móddal tanittatik mint másut — de akár hogy légyen a' dolog.

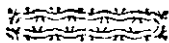
A' Jánváriusnak 25-dikén költ Moldovai különös tudósítárok szerint a' *Brailov* Várában lévő Törökök ez előtt egy néhány nappal a' *Galatz* mellett lévő könnyü Muszka katonákra egy véletlen rohonást tettek, és az ott lévő Muszka hajós-seregskére hasonló-képpen; mint egy 200 Kozákokat és Szabad seregbélieket le-appritottanak, és a' hajós seregskében is sok károkat tettek. — — — Ezen időben, a' mint mondatik Gr. *Szuvarov* éppen *Burláthban* vala, és mihelyt ezen történetről tudósítást veve, azonnal nagy siettséggel inene *Galatzba*, és sok Sergeknek, mellyek már téli szállásba valának parantsolatot ada, hogy elébb mozduljanak, a' kik pedig még útban valának, azokat meg-állittatá, és a' két közelebb talált Gránátéros Batalionokat a' *Maxinéli* el-hagyott Táborba küldé, a' hová ezek siettséggel meg-is érkeztenek és föld Kunyhokban (hurubákban) feküsznek. A' hátrább el-szállított könnyü Lovas-sereg-is azonnal előre mozdultanak. Midön ezen rendeléseket megtette volna *Szuvarov*, Jász Várofsába indult sietve, hogy Hertzeg *Potemkin*nel személy szerint tanáskozzék. A' *Galatznál* állott hajós-sereg, a' múlt hónapnak 24-dikén *Kerfonból* érkezett 30 hajókkal erősített meg, mely hajókon 4 Batalion *Szapardgi* Kozákok valának, és már ezen hajós sereg 100 hajókból áll, mellyeken mint egy 12-ezerből álló tsak nem leg-keményebb fegyveresek taláttanak. — — — Azonban a' Török erő *Galatz* Várában ki-mondhatatlanúl nagyobbittatik. Innen minden Kereszténynek, és *Sidónak* ki-kelletett költözni, hogy a' Várörző Törököknek elég helyek légyen. — Ha ez igaz,

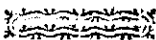
igaz, minthogy a' Bétsi Udvari Német Ujjságban-is ki-hirdettetett, és minden más Levelek-ist egy szível és szájjal erősítik, így még a' Fárságon bizonyoson Muzka Nótán fog a' Porta tántzolni — vagy eddig-is, míg ezen Levelünk Olvasóink' kezekbe mennek, már meg-tántzoltattak. — A' Belgiumi nép, a' mostani tsendefségnek helyre állittatásával maga kívánnya és kéri, hogy némely vizsza élések és meg-rögzött rozsz szokások, mint olyan haza météllyei, melyek a' belső zenebona által az Ország-jokat illy nagy nyomorúságra hozni segítették, töröltsenek-el. — Az Istennek minden tsapásai között leg-sullyosabb tsapása a' belső zenebona, hol a' Nemzet maga Nemzetét, a' Haza maga magát szokta semmivé tenni. Ettől őrizze az Isten Hazánkat Nemzetünket. — *Lütikhben*-is meg-folytódott a' belső métely — tsendefség vagyon. A' Hertze-gi Püspök bé-érkezett 13-dikán a' múlt hónapnak, és nagy ágyu-ropogások és harang-szó között fogadtat-ván, 14-dikben a' *Téged Isten ditsértünk-is* el-énekelték. — Az *Exekutzion* meg-jelent Sergeknek költsége egy Tallorra ment; hát még a' mit a' zenebonás katonák költettek. Egy belső zenebonából tö-kéltesen ki-gyogyúlt Orzágnak 100 elztendő kelletik tökéletes helyre állására.

Bétsi különös jegyzések.

A' mi Portával való békeiségünk minden órán közönségessé lézen. — Az Oláh-orzági Szabad-se-regis, melynek Vezére Májor *Kldin* vala, el-bomlott, és *Kldin* mégyen az első N. gyalog Székely Sereghez Májornak. Az Arnóták Májora *Ivánovits* is ugyan ezen Sereghez mégyen Kapitánynak. — Itt mindének azt bezzélik, hogy a' Napollyi Király és a' mi F. Királyunk ezen hónapnak 14-dikén indúlnak Rétsből, és F. Királynak egészzen Romáig mégyen kedves Vendéjével. — Az Özvegy Gr. *Pilly* Jánosné a' maga özvegyi tápláltatására nyert 12-ezer elztendei fizetést egész élete fogy.

fogytáig, szabad élést és szállást. A' két hátra-maradott ifju Grófotokák, mind testvérek mind ketten 70 ezer esztendei jövedelmet nyertenek. A' két Kisafszonyok mindenik 1500 forint esztendei fizetést kaptanak; és ezen kívül az öregebbik 40-ezer, az ifjabbik pedig 30 ezer forint Kapitális. — A' Házi Tisztek és Tselédek az örvegy Grófné hatalmá-latt maradtak, és a' két örökségben következő Urfik-is ennek Anyai hatalmába ajánltattak. — Bétsben a' Pápa Nuntziussánál lévő Kantzellárius *Abbeé Curazo* Ur 8 napoktól fogva el veszett, és mint-ha a' föld nyelte volna-el, ugy nem tudatik hól van, a' mint a' Bétsiek közönségesen befzéllik — ha rá találunk, meg-írjuk, hól vólt. — F. M. L. *Deszfzel* meg holt. — Ez a' hir tegnap érkezett Bétsbe: u. m. Az Anglus Király egy Levele által ezt nyilatkozattatta ki a' Parlamentumnak, hogy ő a' Nemzetnek kedve ellen is azt kéntelenítettik tudtára adni, hogy a' Muszka Tsálszárúnak kevélysége őtet kényszeriti, az ő Közben-járóságát a' Porta és az Orosz Udvar között, fegyveres kézzel igazítani. Azt gondolja annak-okáért, hogy a' Nemzet egy perzentésig sem fogja őtet ezen tzéljában akadályoztatni, melly szerint a' Státusnak azon hasznáért, mellyet ez által a' Portától fog nyerni, minden szükséges segittségét ajánlni fogja. — Ha igaz ez — ha igaz, hogy a' Pruszszus Követ *Szisztovat* oda hagyta — vagy tsufságba marad Anglia és Pruszszia 's ugy leszfz békeisége a' Portának a' Muszkaival, vagy még nagyobb tűz támad Európában: de akár hogy legyen, a' mi békeiségünk bizonyos — a' Muszka pedig a' többit mind meg fogja ostorozni; mert néki pénzt és fegyveres népet eleget adnak mások, és így a' Portának tsak ugyan vesztetni kell. — Hát ha még igaz talál lenni az, a' mit egy Ujságíró álmodott: t. i. hogy a' Svéd Király fo-ja nyerni a' Lengyel Koronát, és a' *Kéthidi* (*Zweibrücker* Hertzeg) 9-dik Vállasztó Fejedelemmé leszen. Sok van még hátra!!! —

Méltóságos R. Sz. B. Gróf Althán János Ur ö Nga,
mint Ns Zala Vármegye Fő Ispánnya; a' nevezett
Ns. Vármegyének, ezen folyó esztendőben Febr.
22 dik napján tartatott köz Gyülekezetében, némely
viszszálkodásoknak el hártása végett, így szollott
a' Megyebéli Rendekhez;

Tekintetes Karok és Rendek; Megyénk' Nemes
Tagjai! Nagyon örvendek, hogy a' minapi Köz-
Gyülekezetünk után, három hónap mulva, ismét fze-
rentsém vagyok, a' gondviselésem 's igazgatásom
alá bízott N. Megyének Tettes Rendjeivel személ-
lyesen együtt lennem, 's a' köz-jóról együtt tanáts-
koznom. Olyan ohajtott szerentsém ez nékem: mel-
lyet nem három hónapig, de három hétig sem öro-
meit halasztottam volna, kivált ilyen környülállá-
sokban: de mivel kedves Hazánk' köz dolgai ugy
váltak mind ekkoráig függőben; hogy országos Gyü-
lekezetünk tsak nem minden nap vége felé lenni
látatott; nem öromeit tsináltam volna egy dolog-
ból kettőt; tudván azt hogy ha Megyénk Küldötjei
az Ország Gyüléséről haza érkeznek, akkor is köz-
Gyülekezetünk el mulhatatlan lesz, a' Mi Várme-
gyénknek pedig ki-terjedése, kivált hofzszában, húsz
húszonkét mértföldeket foglalván magában, tsak a'
ki rendelt napnak ki-hirdetése is sok időt és annyi
időt kíván, hogy vélekedésem szerint az alatt,
Küldötteink is meg érkezhetnének: mivel azonban a'
T. Vármegye már Substitutus Vice Ispány Ur Leve-
le által, maga, látatott kívánni töllem, hogy köz
Gyülést hirdettesek: nem késtem azzal tovább; ha-
nem ime ki-hirdettem; sőt azon ki-rendelt napon a'
Tettes Rendeket feles számmal szívem egész öromé-
vel egybe gyölve szemlélem.

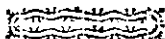
Igaz ugyan, hogy ezen ki-nyílt szívvel tett jelen-
tésemből, valaki, a' ki engemet, N. Megyénket; 's
egymáshoz való bizodalunkat nem ismeri, ugy
vélekedhetne, hogy valami kedvetlen ok indit en-
gemet arra; hogy éppen tsak magam elől ülése a-
latt kívánjak Gyülést tartani: holott egész a' kevély-
kedé-

kedésig kell ditsekednem azzal, hogy ezen igazgatásom alá bízott Megyének szép tekintete vagyok, más Megyebéli Atyáknál 's Barátink előtt-is; hogy legközelebb az Ország Gyűlésére küldött Követjével nagy mértékben ditsekedhetik; sőt ha szabad kérkednem tsekély személynemmel, öröömre szolgált Vármegyém betsülete érzése mellett magának is, midőn hivatalbéli Társaim; 's Hazám több érdemes Tagjai tapasztalhatták, 's abból talám N. Megyékre is valami kis díszet ragaszthattak, hogy eleitől fogva mind ekkoráig változás nélkül, minden környülállásokban szám szívemmel meg-edgyezett; ugy annyira, hogy mind Vármegyémnek díszes vólta, mind az a' közt 's én közöttem való meg-hitt barátság, méltán bátorrá tehetek engemet, hogy akármi nehéz környülállásokban is, személyes jelen létem nélkül-is köz Gyülekezetet hirdettefsek.

De azonban; a' már fellyebb ki-tett okon kívül, mely köz Gyűlésünket méltán halaszthatta, öfzönözött, engemet egy különös, és tsak különös falaink közé szoritandó ok; ama, hogy noha egyébránt én-is, hivatalbéli kötelelségem szerint az Ország Gyűlésén jelen lenni tartoznám szakadatlanul; mindazáltal törvényes engedelem mellett onnan kis-korig eltávozván, tulajdon elől ülésém alatt kívánjam folytatni tanátskozásunkat: Ohajtanám hogy ne vólna az az ok; 's nem is nyugszom addig, míg véghez nem vízsem hogy ne legyen; ez pedig az a nemü nemü egyenetlenség, mely a' miatt Nemes és külömben nagyon díszes Megyéinkbe már mint-egy belé rögzött; ugy addig is míg ki-vitathásék, az valik leg-jobb betsületünkre, ha annak tovább terjedésivel magunkat mások szánakozására ki-nem teszfűk; ez pedig annál szörnyübb, 's siratni valóbb egyenetlenség, hogy ezt nem egyéb hanem a' Vallásbéli külömbözés, izetlenség, 's viszátkodás okozza; melly szegény Hazánkban annyi rosznak vólta szülő Ann, a eleitől fogva.

Ne tsudálkozzon azon lenki, hogy én ezt olyan érzékenyül ismérém, és ilyen nyilván ki mondom: Elöttem áll N. Vas-Vármegye példája; mert nekünk kell tudnunk a' kik az Udvarhoz mostanában közelebb vagyunk; mit tett az a' Nemes Megye a' Vallás dolgába ki adott Királyi rendelés ellen? 's mi feleletet kapott azért, hogy gántsoskodott azon köz Biró ítélet tételében, a' kit az Ország Rendjei köz akarattal választottak egy ilyen nehéz dologba Birónak: Engedjék-meg már most a' Teintetes Státusok, hadd mondjam ki nyilván, hogy tudom itt is egynéhány Megyebéli Tagoknak sziveket, a' kik a' hasonló félre vonásra nem tsak hajlandók voltak, hanem hozzá-is készültek: tudom pedig azt is hozzám Levélbe küldött nyilván való panaszokból, melly nehezen esett az ugy nevezett Protestáns feleknek, ezen Megyénk nem kevés számú tagjainak, hogy a' minapi köz Gyülekezetből ujj útastást küldöttünk Követeinknek a' Vallás dolgába; Országos végzés ellen; sőt a' mint Protestáns Atyánsfiai állítják, első Instructionkal is némü-némü-képpen ellenkeve: a' minthogy azon, noha már az későn esett, több Megyék Küldöttei is nem kevésé tsudálkoztak.

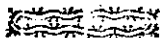
Elöttem forgottak mondom mind ezek, 's tudván most is az előtt való készületeket, 's egyszer-smind azt is, hogy fővebb Tárdja' öszve gyülésünknek, a' Törvényes Fejedelemnek meg-koronázásán való örvendezés lészén: nem akartam: hogy midőn Királyunk országglása kezdetét, örvendő Levelünkkel fogjuk idvezelni: akkor egyszer-smind vagy valamely előre készült vokok többségével tsinálendő kedvetlen vizfsza irást tégyen N. Megyénk, vagy pedig tulajdon maga testében, ez az egy egész, ez a' kis Köz társaság, melynek nevezete mindenkor szent a' Tagoknak vizfsza vonása miatt olyan valami, tsudálatos vizfontagságokat szenvedjen, a' mellyek a' természeti Törvényekbe belé tanúlt, szemesebb Világ előtt Nemzetünknek több gyalázatajára szolgáljanak; mint a' nagyobb tagnak, az egész Ország-nak,

nak, egymással ellenkező részei; mivel a' mint az öfve nem férhetés ritkább egy kis Kerületben mint egy nagy tagban, ugy bizonynyal utálatosabb és veszedelmesebb-is.

Ne gondoljon engemet fenki az ilyen nyilván való ki-fejezésekért, hitemmel 's Szent Vallásommal ellenkező 's nem gondoló embernek; szeretem én-is szintugy vagy talám jobban, mint a' ki kellenül buzog, azt a' hitet mellyet születésemmel vettem; de éppen ez az a' mi neveli bennem az emberi szeretetet; éppen ez az, a' mi emlékeztet, mind ezen Nemes Megye, mind az Ország színe előtt le tett Hitemnek szentségére.

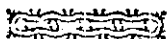
Az Isten adná (mert minnyájan annak hiszünk 's azt imádjuk) hogy ezt az ember szerető, ezt a' nem személly válogató jámbor indulatomat közölhessem, rész-szerint példám, rész-szerint nyájas társalkodásom által mind azokkal, a' kik köztünk részre hajlók, 's vízfzálkodást szeretők volnának. Azt fogom fő szerentséjim közzé számlálni, ha ezután is barátsággal; mert ugy tartom, hogy még eddig valamint lenni részre hajlást bennem fenki nem tapasztalt; ugy azt sem veti szememre, hogy Várme gyém figyelmetességét magamra, erőltetve, vagy valamely uralkodás képpén akartam volna vonni; azt fogom, mondom, leg-főbb szerentsémnek tartani, ha ezután-is Megyém Nemes Tagjainak, velem egyet értését tsupa tsendességgel, 's állandó barátsággal fogom meg-érdemleni; 's ugy lehetek Fő, és olyan Fő, mint a' ki a' Tagoknak velem való egyet értése nélkül fő lenni nem akarok, 's boldog igazgató nem-is lehetek. Egy szóval azzal kívánok Hivatalommal mind addig mig ezt viselem ditsekedni, hogy ne valamelly hatalom mutatásat igazgassam Megyémet, hanem szives barátsággal támogathassam elsőségemet, 's ezzel vihessem véghez azt-is, hogy a' köztünk való akárminémű idegenség, közüllünk örököszen számkivettefsen; 's azt kérem a' T. Rendektől-is, hogy engemet mind-ezeken,

re, hasonló Nemes magok alkalmaztatásával segítsenek.

Hagyván tehát a' Vallásbéli pert, és az abból származható kedvetlenségeknek el igazítását azokra, a' kikre az egész Ország bizta, 's arra a' per osztóra a' kit a' Törvény és tulajdon magunk arra választottunk; mi most ezen köz-gyülekezetünkben; mint egy Isten tereuntési, egy Házi Gazdának egy Atyának Fijai és tselédi, egyenlő akarattal, felolvastván az örvendetes Hiradást, dicsőítsük az Istent a' ki nekünk jó Királyt adott; örvendjünk a' Királynak 's Levél által jelentsük örömünket; töröljük-el szivéből, a' talám rollunk-is származhatott kedvetlen vélekedéseket: Örvendjünk Nádor-Ispányunknak, 's jelentsük szives örömünket a' ki már valaha bé töltötte, sőt Királyi születéssel ékesítette Nádor-Ispányi üres Székünket, és e'béli szives örvendezésünk közt kiáltsuk minnyájan: Ellyen a' Király! Ellyen a' Nádor Ispány! Ellyen a' Nemes Magyar Nemzet.

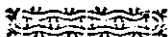
Munkáts 12. Febr. — „Azon Kovátsné kit a' Munkátsi Tanáts, a' Városi Orgonistától lett 40 forintoknak ellopásáért, 24 korbátsal megajándékozott, és a' ki hogy az itélt büntetési elkerülésse, viselősnek tette magát, kit minekutánna *Nágel* nevű Feltser megvizitált volna, ki-sülvén tsalárdsága, tsak ugyan az említett Tanáts, megkorbátsoltatott; és a' ki hogy ezen rajta esett szegyen vallását, a' Tanátsón, és a' Feltseren megbolzúlhassa, egy Verbunkos Katonával, és más hozzá hasonló jó féle Banyákkal öszve szürvén a' leveit, azoknak segítségekkel egy akkor nem régen eltemtetett, ártatlan kis gyemeket a' Katholika Temetőből ki-vájt, és azt, mintha ő szülte volna maga alá tette, nagy erős betegneknek tettevén magát; sőt hogy tsalárdságát jobban eltitkolhassa, az utolsó keuetet-is felvette, 's a' t. — A' Munkátsi Dominium Tömlötzből, ez előtt mint egy harmadfel héttel, mitsoda fortéllyal szökött-el, kívántam az Urnak tudtára adni. — — Ezen Kovátsné

né ugyan-is, hogy a' már várt büntetést el-kerül-
 hesse, először éjjel anya-szült meztelen vetkezvén,
 a' Tömlözt Kéményén, a' nagy füstöt fel se vé-
 vén, ki-bujt; kit-is egy akkor szerentséből künn
 lévő Hajdú meglátván, éjjel járó gonosz Léleknek,
 vagy is Kisírtetnek gondolt lenni, és ijedtében, a'
 sok egy-másl erő Kereszt hányások, és Szent Kólts,
 's Szent Kereszt veszed el, kiáltása között, el-kez-
 di szegény a' Poklonát verni; annakutánna pedig a'
 több hasonló kemény szívű Hajdú Társait, segit-
 tségre kiabálni, ezek is meg-halván az idétlen for-
 ma kiabálásnak a' hangját, egyszeribe ki szalad-
 tak, nem tudván mibe légyen a' dolog, de hasonló
 bátorságot mutattak ök-is, mert meglátván a' Ké-
 ményen ki-bujt, és már a' Tömlözt-tetején járkáló
 meztelen Kisírtetet, mindnyájan a' sok Kereszt há-
 nyások, és Szent Kólts, Szent Kereszt veszed el
 kiáltások között, házokba bé-szaladván, az ajtót
 nem csak bé-kótsolták, hanem bé-is tzövekeltek.
 Ezen gonosz Kisírtet, szerentsésen el-tünhetett vol-
 na még akkor, de egy részeg Hajdú lévén közöttök,
 ki-is a' Tömlözt házból, egy üres puska akadván
 a' kezébe, erőszakosan ki-ment, hogy majd a' Ki-
 sértetet keresztül lövi, és a' midőn a' puskát réa-
 tsappantotta volna, meg-ijjedvén a' Kisírtet-is a'
 Haláltól; meg szollalt, hogy ő nem Kisírtet, ha-
 nem a' Tömlöztbe lévő Kovátsné volna, és mivel
 a' Tömlöztbe nem szenvedhette a' nagy meleget,
 csak hűteni magát ment volna ki a' Kéményen,
 melyre a' Hajdú monda: hiszem ilyen atta, terem-
 tette, nintsen az Arestomba fűtő, hogy meleged
 volna, ő pedig felel: eléggé süti őtet, a' várandó
 büntetésének melege. No ekkor nem sülvén el mes-
 tersége, a' Tömlöztbe bé-vitetett, és már máskép-
 pen próbállya lehető szabadulását elől mozdítani;
 de hogy? Ugy hogy az Strása Hajdukát, éjjel
 nappal horral vadlégi, ugy annyira, hogy mind-
 nyájan meg-részegedvén, el-aludtak, és csak egy
 Katonából lett, *Dudura* nevű Hajdú volt fel, en-
 nek pedig mind addig beszél, és kéri, hogy szép
 szerel-

Szerelmes, és bűja mézes beszédével a' velle való paráználkodásra réa vette, a' Hajdúnak is, a' ki már a' bortól többet látott kelletinél, fel-buzdulván a' Kovátsnéra a' vére, a' midőn ki-nyitván, még egyszer vénségére (mert 58 esztendősen Legény volt) áldozna, a' Kovátsné az Tömlőt ajtaja megé húzván magát, ki-ugrik, és a' Hajdúra, az ajtót réa latolván, a' lábán lévő kereltválsal, egy *Hucza* nevű Szeretőjének a' lován úgy el illantott, hogy a' fok keresés után is, mái napig is oda van. Melly megtalantatását látván a' Hajdú, reménykedni kezd Hajdú Társainak, hogy erefztenék ki, mert a' fetétségbe kétségbe esik, meg-beszélvén, mi képpen járt légyen, de ezek is nem sietvén a' ki szabadsággal, meg-jelentették először a' dolgot a' Tisztartónak, kitől is olly parantsolat adódott, hogy mind addig maradna azon árestomba, melybe jó kedvűből bé-ment, valameddig csak a' Kovátsné elé nem kerülne; de annakutánna látván hogy sohól is nem volna, 40 jó féle páltzával, a' Hajdú is, Cúti költségre meg-ajándékozott. Tsudálkozásra méltó, hogy ezen Kovátsnét Férje még most is, minden nap sirattya.

Munkátsón 17-dik Januáriusban Szivárvány látatott az Egen, 20-dikén pedig Menyörgés hallatott, és a' 21 dik usque ultimam January oly szép meleg Napfény volt, hogy a' szegénység egy ingbe, gatyába, és mezitláb járt. — Ugyan itt Munkátsón 8 dik Jan. a' 'Sidók ő Felsége szerentsésen lett uralkodásáért, vagy akarom mondani, meg-koronáztatásáért, ágyu lövöldözések között, *Te Deum Laudámus* tartottak, de csak a' Sinagógában vóit az ágyuzás, és a' Rabbin ollyan Prédikációt tett, hogy nem győzte a' fok *Abrahám* Maradékának a' Salakja a' fok Vivátot, mind ő Felsége számára, mind pedig a' Prédikáló Contójára, torkok szakadva kiabálni, ezt pedig csak azért tselekedték, hogy talám ő Felsége is Inflantiájokra, elzköz fogva lenni, a' Jéru'sálemi Templomnak tejendő fel-épitésében.

Káfonyba, ez előtt két héttel egy Jobbágy Afzonymnak négy Fiai születtek, még pedig mind olly nagyok voltak, hogy ha tsak egy lett volna, még is elég nagy lett volna. Már mind meg-hóltak, de az Anyja nem sokára fel-épül.

A' fent meg irt Kovátsné *Cásfusa*, a' ki jött Ujságba, ugy van, mintha Miskóltzon történt volna, pedig Munkátszon történt. — Itt körül belől, már három, vagy négy ezteendőől fogva, felettébb sok kettős gyermekek születtek, és többnyire mind élnek, és egyik Fiú, a' másik Leány szokott lenni.

Frantzia Ország. — A' Királyhoz, Attya után vérséggel köttetett Hertzegnék *Romába* szándékoztak volt e' folyó hónapban; de meg-értvén a' Népnék azon való gyanús nyughatatlankodását: le-tettek szándékjokról. — Febr. 4-dikén, az Atyafiak' öltve-házasodásokat fel szabadító engedelem-adásokról (Dispensatio) volt szó a' Nemzet Gyülésében; 's elvégeztetett, hogy a' Püspökök adják ezentúl a' magok Megyéikben, minden fizetés nélkül az említett házafodásokra való engedelmeket. Erre fel-szollalt *Darnaudat* Ur, 's elébe terjesztette a' Gyülésnek, hogy a' Proteflánsoknak a' Kantzelláriához kellene az e' féle engedelmekeért folyamodni: az nem sajnálja a' maga pénzét, tsak hogy szerentséssé tehesse magát; a' melly Proteflánsnak ellenben nintsen tehetsége, kéntelen egy olly házas Társtól el-maradni, kihez ragaszkodik szíve. " Igy folytatta tovább beszédét *Darnaudat* Ur: „Az Urak nem akarnak, úgymond, meg engedni egy illyen egyenelenséget a' Katholikusok és Nem-Katholikusok között, kik hasonló értelemben Polgárjai ugyan azon Országnek: ehez képest fel teszem végezni való tárgyul az Urak eleibe, hogy a' házossági engedelmekek szintén ugy fizetés nélkül adassanak a' Nem-Katholikusoknak, valamint a' Katholikusoknak. — Ezen fel-tételt, el-fogadta a' Nemzet Gyülésé.

Febr. 5 dikén délután, azt tette fel *Chasset* Ur a' Nemzet Gyülésében, hogy a' Protefláns Prédikátorokat is ugy kell nézni, mint papi Tisztviselőket:

arra nézve, ő közzülök se kellene senkinek megengedni a' közönségesen való prédikállást, míg le nem fogta tenni a' Papoktól kívánt polgári hitet. Ezen fel-tételre, némely vetélkedések után réa állott a' Gyűlés. — Febr. 8. dikai Ülésében azt állította-meg a' Nemzet Gyűlése, hogy az olyan Püspökök, kik a' polgári hitnek le nem tételéért elvesztik püspöki hivatalokat, 12000 Livrát kapjanak esztendei fizetésül; a' Plébánusok pedig 500 Livrát.

Anglia. — A' *Tamefis* (*Themse*) folyó vizéből oly bővséggel nyomúlt ki a' viz, ezen hónapnak 2. dikán Londonnál, hogy sok úttzákon tsónakokon kellettett járni. Feles számú portéka tartó helyek vizben állottak, mellyből ki-mondhatatlan kár következett.

A'szfzonyi Curiositás' (tapogatódzás') szomorú gyümöltsei: — Egy jószágos, és ugyan tsak a' maga jószágában lakó Anglus Nemes-embernek igen szép Léánya vólt Angliában. Ennek látogatására mennek egykor néhány ifjú Dáma Barátnéjai: főtzéll yok mindazáltal a' vólt, hogy végire járhasanak valami módon, ha vallyon az ő Barátnéjok szerelemben vólna e' egy igen szép Nemes Ifjúval, kire sok Dámák vágyódtak. Magától semmit-is ki nem tanulhattak a' Barátnéjoktól, mellyre nézve még inkább nevedekett benne, a' titkokat felsezgetni 's ki-tapogatni kívánó aszfzonyi indulat. Tudták, hogy az említett Ifjú el-útazott 14 napra. Ugy tsinállyák ki tchát a' dolgot, hogy az alatt két Ifjak érkeztek fekete fátyolosan a' házhoz, kiket midőn kérdeznének, ki hólt vólna meg: a' házi Kisaszfzony gyanított Szeretőjét nevezték. Ekkor szolgalmatosan vigyáztak a' Dámák Barátnéjokra, de semmi változási rajta nem tapasztaltak; 's azért-is meg szüntek gyanakodni. Ezzel, el-öszlott a' Társaság. Estvére, midőn öszve gyűltek vólna vatso-rára, nem látják magok között a' házi Kisaszfzont. A' Barátnéi fel-mentek érette, hogy majd le-hivják: 's liát a' szobája' ajtaját belőlről bé-zárva találák. Minekutánna sok kiabálásaikra se adódott vólna
semmi

semmi válsz, bé törték az ajtót. Mingyárt szemek-be akadt a' szegény Barátnéjok, ki magát harisnyá-ja' kötőjével meg fojtotta. Ezen gyázos látás ugy megháborította őket, hogy kivált ketten közzülök egészlzen eszeken kívül láttattak lenni. — Midön a' szép nemes Ifjúnak értésére esett volna Kedve-se' szerentsétlensége: szívének szegezte pilszolyát, 's véget vetett életének. — Illy iziv és természet lakik egy Anglusban!

Lofontz 13. Febr. — A' Közönséges Társaság köz Veteményes Kertyeinek, az Oskoláknak virág-zások az, a' mi kiváltképpen, minden igaz Haza-fiaknak figyelmeteléseket meg-érdemlik: és vizsont ezen figyelmetelég az, a' mi ezen köz Veteményes Kertekbe fáradozó Tanítóknak, 's Tanulóknak szor-galmatóságokat, éleszti, 's meg-jutalmaztattya. — Illyen virágzásával, 's bölts Elöl-járóinak illyen figyelmetelégével, dítsekedhetik valóba, a' Lofontzi Ref. Gymnásium, most, a' mikor Böjt elő Havának 7-dik napján el-kezdett köz-meg-vizsgálásnak, (vagy az ugy nevezett Examennek) napjain, 's bölts Elöl-járóinak jelen-létekbe, virágzásának, 's a' tiztelsé-ges Tudományokba vett elő-menetelének, világos jeleit adta. — Köz örömmel, tellyes meg-elegedéssel, 's meg-nyugoválsal, halgatták mindnyájan a' kü-lömb külömb-féle Tudományokból fel-tett Kérdések-be, egész bátorsággal, 's elmésséggel adott helyyes feleleteiket; a' külömböző hangokból ékesen ölzve egyeztetett énekléseket; álmélkodva szemlé'ték, az Irásba vett különös elő meneteleket, és némellyek-nek a' Geometriára tartozó figuráknak, tsinos le-rajzolását. Mind ezek valóba nem kevés örömet okoztak a' figyelmetes Halgatóknak, 's nem kis re-ménységet nyujtottak a' felől, hogy ezek közzül sokan Hazának hasznos emberei fognak válni, de más-rélzről, ezen tellyes meg-elegedés, a' Tanítók szor-galmatos fáradozásokat is meg-jutalmaztatta, a' Ta-nulóknak igyekezeteiket pedig még inkább fel-serken-tette, 's meg-kettőztette. Meg-van tehát valóba a' köz-meg-vizsgálásásoknak a' maga haszna mind az Elöljárókra, mind a' Tanítókra, mind a' Tanulókra nézve,